

Vitalere verenigingen

GEZAMENLIJKE INKOOP: HOE TE BEGINNEN?

DOOR RUTGER DE KWAASTENIET EN NATHAN GEURINK (MULIER INSTITUUT)

Alom bekend is dat het beoefenen van verenigingssport maatschappelijke voordelen kan opleveren. Verenigingssport kan bijvoorbeeld bijdragen aan het bevorderen van sociale ontmoeting en de volksgezondheid. Om de maatschappelijke voordelen van het beoefenen van verenigingssport te benutten, is het van belang dat sportverenigingen vitaal zijn. Het realiseren van 'vitale sportaanbieders' is niet voor niets een pijler in het nationaal sportakkoord.

Sportverenigingen zijn onder meer vitaal wanneer zij een gezonde financiële uitgangspositie kennen. Gezamenlijk inkopen is in het Haags sportakkoord bestempeld als kans om de financiële uitgangspositie van verenigingen te verbeteren. Het Mulier Instituut onderzocht of, in hoeverre en hoe Haagse sportverenigingen gezamenlijk willen en kunnen inkopen.

BUITENSPORTVERENIGINGEN

We interviewden zestien sportbestuurders. De helft van de verenigingen die zij vertegenwoordigden, deed eerder ervaring op met gezamenlijk inkopen. Het ging daarbij voornamelijk om samenwerkingsverbanden tussen hoogstens drie clubs op 'kleinere kostenposten'. Ons onderzoek bracht aan het licht dat verschillende buitensportverenigingen willen verkennen of zij kosten kunnen besparen met gezamenlijk inkopen. Zij zien potentie in het gezamenlijk inkopen van energie, afvaldiensten en materialen gericht op het verduurzamen, bouwen en onderhouden van accommodaties. Het zijn kostenposten die, in tegenstelling tot bijvoorbeeld bier en sportkleding, weinig sentiment oproepen onder verenigingsleden.

“Energie is voor verenigingen bijvoorbeeld een vrij grote kostenpost. Als je dat met een bepaald volume aanbesteed, kun je korting bedingen. Energie ligt binnen een club niet zo gevoelig. Het maakt niet zoveel uit bij welke leverancier energie vandaan komt. Bij het aanschaffen van meubels of bier ligt dat bijvoorbeeld anders en wordt het sneller ingewikkeld.”

(BESTUURDER HAAGSE BUITENSPORTVERENIGING)

Het gros van de binnensportverenigingen die we spraken, heeft geen eigen accommodatie. Zij zien daarom geen kansen om zich via gezamenlijk inkopen te richten op accommodatiezaken. Het bundelen van krachten voor inkopen van sportmaterialen en sportkleding lijkt voor binnensportverenigingen niet logisch. Zij hebben namelijk te sterk uiteenlopende voorkeuren als het gaat om leveranciers en soort materialen en kleding.

“Op het moment dat jij ballen nodig hebt, dan hebben andere verenigingen geen ballen nodig, of ze hebben een connectie met een andere leverancier om ballen en andere materialen te kopen. Afstemmen

kost dan zoveel tijd, dat je beter zelf kunt inkopen.”

(BESTUURDER HAAGSE BINNENSPOORTVERENIGING)

INKOOPMAKELAAR

De buitensportverenigingen die gezamenlijk willen inkopen, zijn door een gebrek aan tijd, ervaring en kennis terughoudend om daarmee van wal te steken. De gemeente Den Haag doet er verstandig aan verenigingen te begeleiden via een 'inkoopmakelaar'. Deze inkoopmakelaar kan de gemene deler tussen de inkoopbehoeften en -strategieën van verenigingen in kaart brengen. Bestuurders dichten de inkoopmakelaar bovendien een belangrijke functie toe in het aanjagen van gezamenlijk inkopen:

“Gezamenlijk inkopen gaat niet werken als er geen aanjager komt. Het zou fijn zijn als de gemeente daarin een actieve rol kan vervullen. Zelf heb ik geen tijd en ik vraag me af of je binnen verenigingen mensen kunt vinden die verstand hebben van gezamenlijk inkopen en door willen pakken. Een kartrekker zou echt helpen.”

(BESTUURDER HAAGSE BUITENSPORTVERENIGING)

FOTO: SHUTTERSTOCK

De inkoopmakelaar kan daarnaast in kaart brengen of en hoe Haagse verenigingen mee kunnen dingen op collectieve inkoopcontracten van bijvoorbeeld sportbonden, sportservice-organisaties en de gemeente Den Haag.

“Inkopen is een vak. Ik hoop dat bij de gemeente Den Haag iemand rondloopt die dit vaker of dagelijks doet en daardoor sneller weet waar kansen en mogelijkheden liggen. Dat kan enorm helpen om een eerste stap te zetten. Als de gemeente inkoopovereenkomsten heeft waar de verenigingen bij aan kunnen sluiten, dan maakt dat het nog makkelijker.”

(BESTUURDER HAAGSE BUITENSPORTVERENIGING)

BOSA-REGELING

De BOSA-regeling kan een vliegwiel zijn om gezamenlijk inkopen in Den Haag te starten. Via die regeling kunnen sportverenigingen in Nederland subsidie aanvragen voor investeringen in het bouwen en onderhouden van sportaccommodaties. De minimale investering die verenigingen moeten plaatsen is 16.667 of 25.000 euro. Verenigingen die ‘klein behuisd’ zijn, lukt het vaak niet om tot dat

minimale investeringsbedrag te komen. Het kost Haagse verenigingen waarschijnlijk weinig tijd en moeite om aan die drempelwaarde te komen als ze hun investeringsbehoeften bundelen.

Verenigingen kunnen ervaring opdoen met gezamenlijk inkopen via de BOSA-regeling. Lessen uit die ervaringen kunnen andere verenigingen informeren en inspireren over gezamenlijk inkopen. De inkoopcoöperatie Samen Winnen uit de gemeente Heerlen, breidde zich op die manier uit.

VOEDINGSBODEM

De gemeente Den Haag start een pilot langs de lijnen van de adviezen van het Mulier Instituut. We raden andere gemeenten die zich bezinnen op gezamenlijk inkopen aan om te starten met het in kaart brengen van overeenkomsten en verschillen tussen de inkoop-behoeften en -strategieën van verenigingen. Inzicht daarin maakt duidelijk of er een voedingsbodem is om met gezamenlijk inkopen van start te gaan.

VERENIGINGEN KUNNEN ERVARING OPDOEN MET GEZAMENLIJK INKOPEN VIA DE BOSA-REGELING

Rutger de Kwaasteniet en Nathan Geurink zijn werkzaam bij het Mulier Instituut. Zij hebben een achtergrond in bestuurs- en organisatiewetenschap en richten zich in hun onderzoekswerk onder meer op sportvoorzieningen en sportaanbieders.

Het onderzoeksrapport over gezamenlijk inkopen in Den Haag is te downloaden via de website van het Mulier Instituut. Vragen of opmerkingen over het rapport en/of dit artikel, kunnen worden verstuurd naar r.dekwaasteniet@mulierinstituut.nl.